

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 4201, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siūloma nuo 2024 m. sausio 1 d. patvirtinti didesnius socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklius.

Toliau dėstomoje lentelėje pateikta informacija apie Nutarimo projektu teikiamus pasiūlymus ir jiems įgyvendinti svarbi informacija.

1. Projektu sprendžiama problema ir jos priežastys

Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymas (toliau – Įstatymas) įpareigoja didinti socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklius, kurie Įstatyme nustatytu procentiniu dydžiu yra susieti su praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžiu (toliau – MVPD), todėl Nutarimo projektu siūloma patvirtinti didesnius socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklius, nuo kurių priklauso įvairių išmokų dydžiai.

Įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad bazinės socialinės išmokos dydį, šalpos pensijų bazės dydį, tikslinių kompensacijų bazės dydį, valstybės remiamų pajamų dydį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė (siūlomas problemos sprendimas)

Nutarimo projektu siūloma nuo 2024 m. sausio 1 d. patvirtinti:

- 1) 6 eurai didesnę bazinės socialinės išmokos dydį – 55 eurus (šiuo metu – 49 eurai);
- 2) 13 eurų didesnę šalpos pensijų bazės dydį – 197 eurus (šiuo metu – 184 eurai);
- 3) 18 eurų didesnę tikslinių kompensacijų bazės dydį – 165 eurus (šiuo metu – 147 eurai);
- 4) 19 eurų didesnę valstybės remiamų pajamų dydį – 176 eurus (šiuo metu – 157 eurai).

Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi, bazinė socialinė išmoka negali sudaryti mažiau negu 16 procentų, šalpos pensijų bazė – mažiau negu 56 procentus, tikslinių kompensacijų bazė – mažiau negu 47 procentus, valstybės remiamos pajamos – mažiau negu 50 procentų praėjusių metų MVPD, kuris 2023 m. yra 354 eurai.

Bazinės socialinės išmokos dydis taikomas socialinės paramos išmokų ir kitiems teisės aktų nustatytiems dydžiams apibrėžti ir apskaičiuoti, nuo jo priklauso šie išmokų vaikams ir kitų išmokų dydžiai: vienkartinė išmoka vaikui, išmoka vaikui (vaiko pinigai), išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui, vienkartinė išmoka nėščiai moteriai, globos (rūpybos) išmoka, globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas, vienkartinė išmoka įsikurti, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, vaiko laikinosios priežiūros išmoka, laidojimo pašalpa, parama palaikams parvežti, laidojimo išlaidų kompensacija mirus nepriklausomybės gynėjui, pripažintam nedarbingu ar iš dalies darbingu dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, laidojimo lėšos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams – laidoti, sportininkų rentos, paskirtos už laimėjimus nuo 2019 m., artistų

kompensacinės išmokos, vaikų išlaikymo išmokos, socialinė parama mokiniams, asmenims su negalia, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, studijų išlaidoms iš dalies kompensuoti, prieglobsčio gavėjams, laikinosios apsaugos gavėjams ir iš humanitarinės krizės ištiktų šalių perkeltiems lietuvių kilmės asmenims mokama mėnesinė kompensacija, skirta atlyginimui švietimo teikėjui už vaiko, ugdomo pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą mokėti, asmenims su negalia mokama transporto išlaidų kompensacija, asmenims su negalia ir šeimoms, auginančioms namuose vaiką su negalia iki 18 metų, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis, mokama lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacija, būsto pritaikymo asmenims su negalia darbų išlaidų kompensacija.

Ministerijos duomenimis, su bazine socialine išmoka susijusias išmokas, kompensacijas ir socialinę paramą gauna apie 600 tūkst. asmenų.

Bazinės socialinės išmokos dydis taikomas apskaičiuojant išmokas buitinėms išlaidoms kompensuoti, pinigines išmokas nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims, dienpinigius, kariūnų stipendijas, nustatant kompensuojamų kelionės, gyvenamųjų patalpų nuomos, persikėlimo išlaidų dydžius, mėnesio atlyginimą asmenims, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenes, organizacijas ir kultūros įstaigas, taip pat įstatymų pagrindais sudarytų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlygi. Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo sritį reguliuojančiuose teisės aktuose bazinės socialinės išmokos dydis taikomas įvairioms stipendijoms (profesinių mokyklų moksleivių, aukštųjų mokyklų studentų, doktorantų, taip pat socialinėms ir kitoms stipendijoms), paramai (užsienio lietuviams, asmenims, vykstantiems į užsienio valstybes dirbti švietimo įstaigose, mokiniams nemokamai maitinti ir kt.) bei norminei studijų kainai apskaičiuoti. Su bazinės socialinės išmokos dydžiu susijusios iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų asignavimų mokamos stipendijos vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų kursantams ir materialinė parama.

Šalpos pensijų bazė yra Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatyme nustatytų šalpos išmokų (šalpos neįgalumo pensijų, šalpos senatvės pensijų, šalpos našlaičių pensijų, šalpos kompensacijų ir socialinių pensijų) dydžio matas. Šalpos išmokų paskirtis – užtikrinti minimalias pajamas negalios atveju ir senatvėje jokių pajamų negaunantiems arba labai mažas pajamas (jei socialinio draudimo pensijos dydis neviršija nustatyto šalpos pensijos dydžio) gaunantiems asmenims.

Šalpos išmokas gauna apie 62 tūkst. asmenų. Tai – našlaičiai, vaikai su negalia, nuo vaikystės suaugę asmenys su negalia, kiti asmenys su negalia ir senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kurie neįgijo stažo socialinio draudimo pensijai gauti.

Tikslinių kompensacijų bazė yra Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatyme nustatytų slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dydžio matas. Tikslines kompensacijas gauna asmenys su negalia, kuriems nustatyti specialieji poreikiai. Tikslinė kompensacija – papildoma išmoka, mokama kartu su socialinio draudimo arba šalpos pensija. Preliminariais skaičiavimais, tikslines kompensacijas gauna apie 95 tūkst. asmenų.

Valstybės remiamų pajamų dydis taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turtą, suteikiančius teisę jam gauti socialinę paramą, taip pat nustatant socialinės paramos dydžius. Nuo valstybės remiamų pajamų dydžio priklauso socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų kompensacijos, vienkartinės įsikūrimo pašalpos prieglobsčio gavėjams ir Lietuvos Respublikos piliečiams, lietuvių kilmės asmenims ir jų šeimos nariams, perkeltiems iš humanitarinės krizės ištiktų šalių, mėnesinės pinigines pašalpos prieglobsčio gavėjų ir Lietuvos Respublikos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir jų šeimos narių, perkeltų iš humanitarinės krizės ištiktų šalių, būtiniausioms reikmėms, pašalpos maistui ir smulkioms išlaidoms užsieniečiams, gyvenantiems Pabėgėlių priėmimo centre, mokėjimo už socialines paslaugas (išskyrus trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą) dydžiai, teisė į socialinę pašalpą, mokinių nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmenims įsigyti, papildomą išmoką vaikui nepasiturinčioms šeimoms, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, paramą palaikams parvežti.

Su valstybės remiamų pajamų dydžiu susijusias išmokas, socialinę paramą, kompensacijas ir

socialines paslaugas gaunančių asmenų skaičius išaugs iki 12 proc. (pavyzdžiui, gaunančiųjų papildomai skiriamą išmoką vaikui – apie 10 proc., socialinę paramą mokiniams – apie 11 proc., socialinę pašalpą – apie 5 proc.).

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas

Nutarimo projektu siūloma patvirtinti kasmet tvirtinamus socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklius, nuo kurių priklauso įvairių išmokų dydžiai. Pasiūlymams įgyvendinti naujas mechanizmas nekuriamas, jie bus įgyvendinami taikant esamą mechanizmą.

4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetinais metais bei jo finansavimo šaltinis)

Nutarimo projektu teikiamiems siūlymams įgyvendinti, preliminariais skaičiavimais, Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte numatyta 154,7 mln. eurų papildomų lėšų, iš jų Ministerijai – 138,8 mln. eurų:

- 1) bazinės socialinės išmokos dydžiui padidinti – 96,2 mln. eurų;
- 2) šalpos pensijų bazės dydžiui padidinti – 11,7 mln. eurų;
- 3) tikslinių kompensacijų bazės dydžiui padidinti – 25,4 mln. eurų;
- 4) valstybės remiamų pajamų dydžiui padidinti – 5,5 mln. eurų.

Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai numatytos papildomos lėšos bazinei socialinei išmokai padidinti – 14,875 mln. eurų, valstybės remiamų pajamų dydžiui padidinti – 0,173 mln. eurų; Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai numatytos papildomos lėšos bazinei socialinei išmokai padidinti – 0,088 mln. eurų; Vidaus reikalų ministerijai numatytos papildomos lėšos bazinei socialinei išmokai padidinti – 0,778 mln. eurų.

Galimybių apskaičiuoti lėšų poreikį artimiausiems 3 biudžetiniams metams nėra, nes nėra galimybių prognozuoti MVPD, kuriam apskaičiuoti kasmet naudojama Lietuvos banko skelbiama vidutinės metinės infliacijos, apskaičiuotos pagal suderintą vartotojų kainų indeksą, ateinančių metų rugsėjo mėnesio prognozė bei vidutinės mėnesinės mažmeninės maisto kainos eurai, kurias kas mėnesį skaičiuoja ir kiekvienais metais teikia Ministerijai Valstybės duomenų agentūra.

5. Laukiamas rezultatas ir nauda bei juos patiriantys subjektai ir asmenų grupės

Padidinus bazinės socialinės išmokos dydį, padidės nuo jo priklausančių išmokų vaikams dydžiai: išmoka vaikui (vaiko pinigai), vienkartinė išmoka vaikui, vienkartinė išmoka nėščiai moteriai, išmoka privalomosios pradinės karo tarnybos kario vaikui, globos (rūpybos) išmoka, globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas, vienkartinė išmoka įsikurti, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, vaiko laikinosios priežiūros išmoka. Universali išmoka vaikui (vaiko pinigai) padidės iki 96,25 euro, o gausioms ir nepasiturinčioms šeimoms ar vaiką su negalia auginančioms šeimoms mokama išmoka vaikui kartu su papildoma dalimi – iki 152,9 euro. Taip pat padidės socialinė parama mokiniams, vaiko išlaikymo išmoka, dalinė neįgalių studentų išlaidų kompensacija ir kitos socialinės išmokos.

Padidinus šalpos pensijų bazės dydį, šalpos išmokos, priklausomai nuo jų rūšies ir gavėjų kategorijos, padidės nuo 6,5 euro (šalpos našlaičių pensija) iki 29,25 euro (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 procentų darbingumo iki 24 metų).

Padidinus tikslinių kompensacijų bazės dydį, asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis iki 2023 m. gruodžio 31 d., mokama tikslinė kompensacija padidės 19,8 euro, asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis iki 2023 m. gruodžio 31 d., – 10,8 euro, asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis iki 2023 m. gruodžio 31 d., – 46,8 euro, o asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis iki 2023 m. gruodžio 31 d., – 34,2 euro. Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, paskirtos iki 2018 m. gruodžio 31 d., padidės nuo 9 iki 18 eurų. Slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos, paskirtos iki 2018 m. gruodžio 31 d., padidės 45 eurai.

<p><u>Padidinus valstybės remiamų pajamų dydį</u>, vidutinis socialinės pašalpos dydis, preliminariais Ministerijos skaičiavimais, padidės nuo 136 iki 152 eurų. Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma.</p>	
<p>6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas</p>	
<p>☒ Nutarimo projektu neįgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos. ☐ Nutarimo projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: [nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos].</p>	
<p>7. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas</p>	
<p>☒ Nutarimo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. ☐ Nutarimo projektu į nacionalinę teisę perkeliama Europos Sąjungos teisės akto – [nurodomas Europos Sąjungos teisės akto pavadinimas] – nuostatos, nurodytos prie šio teikimo pridėtoje atitikties lentelėje, esančioje ir Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (LINESIS).</p>	
<p>8. Notifikavimas² Europos Komisijai</p>	
<p>☒ Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai. ☐ Nutarimo projektas notifikuotinas Europos Komisijai iki [nurodoma data].</p>	
<p>9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas</p>	
<p>Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.</p>	
<p>10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios</p>	
<p>☒ Pritarus Nutarimo projektu teikiams pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės. ☐ Pritarus Nutarimo projektu teikiams pasiūlymams, iki jų įsigaliojimo reikės parengti šiuos Nutarimo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus: [nurodomi teisės aktai bei juos parengti ir priimti turėsiantys subjektai].</p>	
<p>11. Informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka</p>	
<p>☒ Nutarimo projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų. ☐ Nutarimo projektu teikiami pasiūlymai dėl galiojančių sąvokų ir (ar) jų apibrėžčių keitimo ar naujų apibrėžimo, kurie suderinti su Valstybine lietuvių kalbos komisija: [pateikiama išsamesnė informacija apie galiojančių sąvokų ir (ar) jų apibrėžčių keitimą ar naujų apibrėžimą].</p>	
<p>12. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene</p>	
12.1. Derinimo būdas	Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.
12.2. Derinimo terminas	☐ 5 darbo dienos; ☒ 10 darbo dienų; ☐ 12 darbo dienų.
12.3. Suinteresuotos institucijos	Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos

¹ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² Pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

	Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir visuomenei išvadoms gauti.
12.4. Derinimo rezultatai	☒ Nutarimo projektas suderintas be pastabų. ☐ Nutarimo projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus. ☐ Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, atsižvelgta iš dalies ir kurių nepavyko suderinti darbo tvarka, teikiama derinimo pažyma.
12.5. Apibendrinti derinimo rezultatai	<p>Nutarimo projektas suderintas be pastabų su Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Energetikos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija.</p> <p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Susisiekimo ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija per nustatytą Nutarimo projekto derinimo terminą išvados nepateikė. Pastabų ar pasiūlymų iš visuomenės negauta.</p>
13. Projekto iniciatorius	
Ministerija	
14. Projekto rengėjai	
Nutarimo projektą parengė Gražina Šapalaitė, Ministerijos Strateginių sprendimų paramos grupės patarėja, tel. 8 658 58 611, el. p. Grazina.Sapalaite@socmin.lt.	
15. Kita, Ministerijos nuomone, reikalinga informacija	
Nėra.	

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 23 lapai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Monika Navickienė

Gražina Šapalaitė, tel. 8 658 58 611, el. p. Grazina.Sapalaite@socmin.lt